

แผนงาน	สร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
กิจกรรม	สร้างและรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านพืช
โครงการ	ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและรวบรวมข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ของพืชวงศ์สมอ (Combretaceae) ในประเทศไทย
หน่วยงานรับผิดชอบ	ศูนย์รวมพรรณไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่น
คณะดำเนินการวิจัย	

ที่ปรึกษาโครงการ

1. ดร. วีระชัย ฒ นคร

คณะทำงาน

1. ดร. มณฑล นอแสงศรี

2. ดร. ปรัชญา ศรีสง่า

3. นายคณิต แวงวาสิต

4. นางสาวรุจิวรรณ ศิริวรรณ

5. นายสวัสดิ์ จันทาบุญ

6. นายสมควร สุขเยี่ยม

7. นายสมศักดิ์ ทองดี

1. หลักการและเหตุผล

พืชวงศ์สมอนับว่าเป็นพืชที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงกลุ่มหนึ่ง เป็นไม้ต้น ไม้พุ่มและไม้เลื้อย กระจายพันธุ์ในเขตร้อนและเขตกึ่งร้อน จำนวน 20 สกุล 600 ชนิด ในประเทศไทยพบ 6 สกุล และ 43 ชนิด การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพืชวงศ์สมอในประเทศไทยได้มีการศึกษาและมีข้อมูลทางอนุกรมวิธานสามารถเป็นแหล่งข้อมูลของประเทศได้ในระดับหนึ่ง เพื่อให้มีการศึกษาทบทวนพืชวงศ์สมอให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย ซึ่งบางชนิดยังมีปัญหาเกี่ยวกับชื่อพ้องอยู่มาก อีกทั้งข้อมูลการใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะทางด้านเวชศาสตร์ยังมีข้อมูลที่น้อยมาก เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา อ้างอิงพันธุ์ไม้วงศ์สมอของประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาทบทวนและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อ จำนวน การกระจายพันธุ์และการใช้ประโยชน์ไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นของประเทศไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อทบทวนและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ จำนวนและการกระจายพันธุ์ของพืชวงศ์สมอในประเทศไทย

2.2. เพื่อศึกษาทบทวนหลักฐานวิทยาและพร้อมทั้งบันทึกข้อมูลโดยวาดภาพเพื่อจัดทำเอกสารทางวิชาการและแสดงลักษณะที่ช่วยในการจำแนกอย่างละเอียดแต่ละชนิด

2.3. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านเวชศาสตร์ของวงศ์ไม้สมอและตัวอย่างพรรณไม้แห้งตามแบบสากล เก็บไว้ ณ หอพรรณไม้ สำนักวิชาการวิจัย ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาอ้างอิง และแลกเปลี่ยนพรรณไม้ภูมิภาคใกล้เคียงต่อไป

3. เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	แนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ
1. จำนวนผลงานวิจัยทางด้านพืช	- 2 เรื่อง
2. มีตัวอย่างพรรณไม้เพิ่มขึ้น	- 120 ตัวอย่าง
3. ระยะเวลาในการวิจัยเป็นไปตามแผนงานโครงการ	- ร้อยละ 80
4. งบประมาณไม่เกินปีละ	- 420,000

4. ความสอดคล้องและความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และแผน

ข้อมูลด้านความหลากหลายของพืชวงศ์สมอของประเทศไทยยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้นเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ อันที่จะพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และสนับสนุนการวิจัยในสาขาอนุกรมวิธานพืช พฤกษศาสตร์และสาขาอื่นๆ ให้มีระบบฐานข้อมูลสำหรับพืชวงศ์สมอของประเทศต่อไปในอนาคต

5. กิจกรรมของโครงการ

5.1 กิจกรรมต่อเนื่องของโครงการ

กิจกรรม	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ประมาณการล่วงหน้า	
		2551 แผนงาน	2552 แผนงาน	ปีงบประมาณ 2553 แผนงาน	ปีงบประมาณ 2554 แผนงาน
1. สํารวจและเก็บตัวอย่าง	ชนิด	43	43	43	43
2. ศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้ง	ชนิด/ ตัวอย่าง	43/120	43/120	43/120	43/120
3. เข้าฐานข้อมูล	ชนิด/ รายการ	43/120	43/120	43/120	43/120
4. รายงานความก้าวหน้า	ครั้ง	4	2	2	2
5. เสนอผลงาน	ครั้ง	2	2	2	2

5.2 กิจกรรมการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2552

กิจกรรม	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ 2552											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. สํารวจและเก็บตัวอย่าง	43 ชนิด	-	5	5	5	5	5	5	5	5	3	-	-
2. ศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้ง	43 ชนิด	-	50	-	50	-	50	-	50	-	-	-	-
	120 ตัวอย่าง	-	20	-	20	-	20	20	20	-	20	-	-
3. เข้าฐานข้อมูล	43 ชนิด	-	5	5	5	5	5	5	5	5	3	-	-
	120 รายการ	-	20	-	20	-	20	20	20	-	20	-	-
4. รายงานความก้าวหน้า	2 ครั้ง	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
5. เสนอผลงาน	2 ครั้ง	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-

6. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

โครงการวิจัยมีระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

7. พื้นที่ดำเนินการ

- 7.1. หอพรรณไม้ สำนักวิชาการ-วิจัย อสพ.
- 7.2. หอพรรณไม้
- 7.3. ภาควิชาพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 7.4. พิพิธภัณฑ์พืช ฝ่ายพฤกษศาสตร์ กรมวิชาการเกษตร
- 7.5. หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
- 7.6. หอพรรณไม้กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

8. ความพร้อมโครงการและการคำนวณผลตอบแทนของโครงการ

- ดำเนินการได้ทันที
- อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อม (ระบุ) _____
- ยังไม่ได้เตรียมการ

9. แนวทางการดำเนินงาน

- 10.1. สำรวจและเก็บตัวอย่าง
- 10.2. ศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้งที่เก็บไว้ ณ พิพิธภัณฑ์ภายในประเทศ
- 10.3. ศึกษาพรรณไม้แห้ง ณ พิพิธภัณฑ์พืชภายในต่างประเทศ
- 10.4. บันทึกข้อมูลโดยวาดภาพและการถ่ายภาพแสดงลักษณะสำคัญในการจัดจำแนกของพืชวงศ์สมอแต่ละชนิด
- 10.5. รายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน
- 10.6. เสนอผลงานทางวิชาการ 2 ครั้ง
- 10.7. จัดทำเอกสารเผยแพร่

10. การวางระบบการติดตามและประเมินผล

จัดทำรายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน ตลอดโครงการ

11. ตัวชี้วัดและแนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ

ตัวชี้วัด	แนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ
1. จำนวนผลงานวิจัยทางด้านพืช	- รายงานผลการวิจัย
2. มีตัวอย่างพรรณไม้เพิ่มขึ้น	
3. ระยะเวลาในการวิจัยเป็นไปตามแผนงานโครงการ	

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

13.1. ได้ทบทวนความหลากหลายของพืชวงศ์สมอและแก้ปัญหาเกี่ยวกับชื่อ จำนวน และการกระจายพันธุ์ของพืชวงศ์สมอในประเทศไทย

13.2. ได้ข้อมูลทางด้านพฤกษศาสตร์ของพืชวงศ์สมอแต่ละชนิด

13.3. ได้เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ ข้อมูลและตัวอย่างพรรณไม้แห้งตามแบบสากล เก็บไว้ ณ หอพรรณไม้ สำนักวิชาการวิจัย ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษา อ้างอิง และแลกเปลี่ยน พรรณไม้ภูมิภาคใกล้เคียงต่อไป